

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประมาณการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของกรมสรรพากร ทำการเปรียบเทียบผลการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรในช่วงระยะเวลาเดียวกัน และเปรียบเทียบตามหน่วยจัดเก็บ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะ สำนักงานสรรพากรภาค 1 – 12, หน่วยงานอื่นนอกเหนือจากสำนักงานสรรพากรภาค 1 – 12 และผลจัดเก็บรวมทั้งประเทศ รวมทั้งหมด 14 หน่วยจัดเก็บ โดยใช้ข้อมูลทศัญฉุเป็นรายเดือน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 ถึง กันยายน 2551 รวมจำนวน 60 เดือน

การทดสอบความนิ่งของข้อมูลอนุกรมเวลา หรือ ยูนิทรูท(Unit Root Test) ระหว่างประมาณการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของกรมสรรพากร ปรากฏว่า แต่ละหน่วยจัดเก็บมีลักษณะนิ่งที่ไม่เหมือนกัน ดังนี้

1. ประมาณการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของสำนักงานสรรพากรภาค 1–4 และผลจัดเก็บรวมทั้งประเทศ มีลักษณะนิ่งที่ Order of Integration เท่ากับ $I(0)$
2. ประมาณการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของสำนักงานสรรพากรภาค 5 – 6 และ 8 - 12 มีลักษณะนิ่งที่ Order of Integration เท่ากับ $I(1)$
3. ประมาณการรายได้ภาษีอากร ของสำนักงานสรรพากรภาค 7 มีลักษณะนิ่งที่ Order of Integration เท่ากับ $I(1)$ และรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง มีลักษณะนิ่งที่ Order of Integration เท่ากับ $I(0)$
4. ประมาณการรายได้ภาษีอากร ของหน่วยงานอื่นๆ มีลักษณะนิ่งที่ Order of Integration เท่ากับ $I(0)$ และรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง มีลักษณะนิ่งที่ Order of Integration เท่ากับ $I(1)$

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงคุณภาพในระยะยาว (Cointegration) พบว่าประมาณการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของกรมสรรพากร มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพในระยะยาว รวมถึงยังมีความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง กล่าวคือ ทั้งในกรณีที่ประมาณการรายได้ภาษีอากรเป็นตัวแปรอิสระ โดยที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของแต่ละหน่วยจัดเก็บเป็นตัว

แปรตาม และในกรณีที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงเป็นตัวแปรอิสระ โดยที่ประมาณการรายได้ภาษีอากรของแต่ละหน่วยจัดเก็บเป็นตัวแปรตาม

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้น ด้วยวิธี Error Correction Mechanism (ECM) ใช้เป็นการพิจารณาถึงการปรับตัวในระยะสั้น พบว่าในกรณีที่ประมาณการรายได้ภาษีอากรเป็นตัวแปรอิสระ โดยที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงเป็นตัวแปรตาม ของแต่ละหน่วยจัดเก็บนั้น พบว่าสำนักงานสรรพากรภาค 5 , 6 , 8 , 9 , 11 และภาค 12 เท่านั้นที่มีการปรับตัวในระยะสั้น ส่วนสำนักงานสรรพากรภาค 7 และภาค 10 จะไม่มีการปรับตัวในระยะสั้นกรณีที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงเป็นตัวแปรอิสระ และ ประมาณการรายได้ภาษีอากร เป็นตัวแปรตาม ของแต่ละหน่วยจัดเก็บนั้น พบว่า มีเพียงหน่วยจัดเก็บอื่นๆ เท่านั้น ที่ไม่มีการปรับตัวในระยะสั้น ส่วนสำนักงานสรรพากรภาค 5 , 6 , 8 และภาค 9 - 12 มีการปรับตัวในระยะสั้น

สำหรับสำนักงานสรรพากรภาค 1 – 4 และผลจัดเก็บรวมทั้งประเทศ ไม่จำเป็นต้องทำการทดสอบ ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้น (ECM : Error Correction Mechanism) เนื่องจากผลการทดสอบยูนิตรูท (unit Root Test) กรณีที่ประมาณการรายได้ภาษีอากรเป็นตัวแปรอิสระ โดยที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงเป็นตัวแปรตาม และกรณีที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงเป็นตัวแปรอิสระ โดยที่ประมาณการรายได้ภาษีอากรเป็นตัวแปรตาม พบว่าข้อมูลมีลักษณะหนึ่งที่ Order of Integration เท่ากับ 0 หรือ I(0) ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้งสองตัวแปร แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว เป็นผลให้มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้นไปด้วย กรณีที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงเป็นตัวแปรตาม โดยที่ประมาณการรายได้ภาษีอากรเป็นตัวแปรอิสระของหน่วยจัดเก็บอื่นๆ ไม่สามารถทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้น ด้วยวิธี Error Correction Mechanism (ECM) ได้ เนื่องจากผลการทดสอบยูนิตรูท พบว่ารายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง มีลักษณะหนึ่งที่ Order of Integration เท่ากับ 1 หรือ I(1) และประมาณการรายได้ภาษีอากร มีลักษณะหนึ่งที่ Order of Integration เท่ากับ 0 หรือ I(0) และในกรณีที่ประมาณการรายได้ภาษีอากรเป็นตัวแปรตาม โดยที่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงเป็นตัวแปรอิสระ ของสำนักงานสรรพากรภาค 7 ไม่สามารถทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้น ด้วยวิธี Error Correction Mechanism (ECM) ได้ เนื่องจากผลการทดสอบยูนิตรูท พบว่า ประมาณการรายได้ภาษีอากร มีลักษณะหนึ่งที่ Order of Integration เท่ากับ 1 หรือ I(1) และรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง มีลักษณะหนึ่งที่ Order of Integration เท่ากับ 0 หรือ I(0)

การทดสอบสมมติฐานเชิงเป็นเหตุเป็นผลด้วยวิธี Granger Causality Test ผลการทดสอบปรากฏว่า

1. ประมวลการรายได้ภาษีอากร ไม่ได้เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง และรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง ไม่ได้เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของประมวลการรายได้ภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 1 , 7 , 8 และผลจัดเก็บรวมทั้งประเทศ จึงสรุปได้ว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

2. ประมวลการรายได้ภาษีอากร เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง และรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของประมวลการรายได้ภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 2 – 6 และ 9 – 11 จึงสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์แบบสองทิศทาง

3. ประมวลการรายได้ภาษีอากร เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง แต่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง ไม่ได้เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของประมวลการรายได้ภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 12 จึงสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว

4. ประมวลการรายได้ภาษีอากร ไม่ได้เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง แต่รายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริง เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของประมวลการรายได้ภาษีอากรของหน่วยจัดเก็บอื่นจึงสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียว

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประมวลการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของกรมสรรพากร โดยเปรียบเทียบแยกตามหน่วยจัดเก็บนั้น จะเห็นได้ว่ามีหลายหน่วยจัดเก็บที่มีผลการจัดเก็บจริงต่ำกว่าประมวลการ และบางหน่วยจัดเก็บมีผลการจัดเก็บจริงที่สูงกว่าประมวลการ แต่ถึงแม้ว่าหน่วยจัดเก็บที่มีผลการจัดเก็บจริงที่สูงกว่าประมวลการ แต่ประมวลการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงก็อาจจะไม่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกันได้ ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพในการจัดทำประมวลการรายได้ภาษีอากรของแต่ละหน่วยจัดเก็บให้ใกล้เคียงกับสภาพเศรษฐกิจ และมีความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี อีกทั้งยังเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อแนะนำที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ คือ

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร แต่ละหน่วยจัดเก็บควรที่จะจัดทำเครื่องมือที่ช่วยในการวิเคราะห์จัดทำประมวลการรายได้ภาษีอากร ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของตน

2. ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอและแนะนำให้เจ้าหน้าที่ใช้เครื่องมือที่นำเชื้อถือในการจัดทำประมาณการ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำประมาณการรายได้ภาษีอากรของกรมสรรพากร และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้มากยิ่งขึ้นและใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประมาณการรายได้ภาษีอากรและรายได้ภาษีอากรที่จัดเก็บได้จริงของกรมสรรพากร โดยเปรียบเทียบแยกตามหน่วยจัดเก็บ เฉพาะสำนักงานสรรพากรภาค 1 – 12 และหน่วยงานอื่น ของกรมสรรพากร นอกเหนือจากสำนักงานสรรพากรภาค 1 – 12 แต่เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีลักษณะแตกต่างกันในประเภทธุรกิจหลัก อีกทั้งยังแตกต่างกันในเรื่องของสภาพเศรษฐกิจ จึงเห็นควรว่าในการศึกษาครั้งต่อไปควรที่จะนำอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่มาเป็นตัวแปรร่วมด้วย

ในการศึกษาครั้งต่อไป หากมีการนำอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และผลิตภัณฑ์มวลรวมของแต่ละจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัดที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาร่วมในการศึกษาวิเคราะห์ ก็จะ สามารถประมาณการรายได้ภาษีอากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ ที่สนใจต่อไป